

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกหอมหัวใหญ่

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกหอมหัวใหญ่ในภาคเหนือ

ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกหอมหัวใหญ่ซึ่งเป็นพืชที่มีอายุการปลูกสั้น โดยมีระยะเพาะกล้าจนถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 5 เดือน ดังนั้นการวิเคราะห์ผลตอบแทนจะวิเคราะห์เป็น 3 กรณีคือ

1. การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากค่าขาย (Net profit margin) (สังวร ปัญญาติลก 2524 : 38) การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากค่าขาย เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการทำกำไรของเกษตรกรโดยเปรียบเทียบกำไรสุทธิต่อค่าขาย

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ค่าขาย}} \times 100$$

2. การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ (Economic Analysis) (Ban Mao 1979:1) เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงผลตอบแทนในระยะสั้นจากการปลูกหอมหัวใหญ่ โดยคิดต้นทุนการปลูกทั้งหมดมีผลทำให้เกิดกำไรสุทธิมากน้อยเพียงใด และต้นทุนแปรได้ที่เกิดขึ้นควรมีความสัมพันธ์กับการเกิดผลผลิตมากน้อยเพียงใดในรูปกำไรส่วนเกิน สูตรที่ใช้ในการคำนวณมีดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ต้นทุนการปลูก}} \times 100$$

$$\text{อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูก} = \frac{\text{กำไรส่วนเกิน}}{\text{ต้นทุนการปลูก}} \times 100$$

กำไรส่วนเกินหมายถึงส่วนต่างระหว่างรายได้และต้นทุนแปรได้ (กิ่งกนก พิทยานุคุณ และคณะ 2527 : 230)

3. การวิเคราะห์รายได้ - ค่าใช้จ่ายในแง่การจ่ายเงินของเกษตรกร คือ การวิเคราะห์กำไรที่เกิดขึ้นจากค่าใช้จ่ายเป็นตัวเงินสด เรียกว่า กำไรที่เป็นเงินสด ชี้ให้เห็นว่าผลตอบแทนเป็นตัวเงินสดที่เกษตรกรได้รับจากการปลูกหอมหัวใหญ่นั้นมีมากน้อยเพียงใด การวิเคราะห์นี้จะทำเฉพาะขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ เนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีรายได้น้อย

และใช้แรงงานตนเองทั้งสิ้นโดยไม่มีการจ้างแรงงานเลย เกษตรกรคำนึงเฉพาะตัว เงินสดที่จ่ายไปและตัว เงินสดที่ได้รับ เพราะเกษตรกรรู้สึกว่าคุณในครัวเรือนทุกคนมีงานทำและยังมีรายได้มากกว่าไปรับจ้างทำงานอื่น

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Breakeven Point)

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (จุดเสมอตัว) เป็นการวิเคราะห์ปริมาณผลผลิตที่ขายได้ ณ จุดที่จะทำให้ราคาขายเท่ากับต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้น การขายผลิตผล ณ จุดเสมอตัวนี้เกษตรกรจะยังไม่มีการกำไรหรือขาดทุน และการคำนวณหาจุดเสมอตัวชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรจะต้องปลูกหอมหัวใหญ่ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละกี่กิโลกรัมจึงจะคุ้มทุน หรือจะต้องผลิตได้กี่กิโลกรัมจึงจะเริ่มมีกำไร สมการเขียนได้ดังนี้

$$\text{ปริมาณผลผลิต ณ. จุดคุ้มทุน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายคงที่}}{\text{กำไรส่วนเกินต่อกิโลกรัม}}$$

$$\text{กำไรส่วนเกินต่อกิโลกรัม} = \text{ราคาขายต่อกิโลกรัม} - \text{ต้นทุนแปรได้ต่อกิโลกรัม}$$

จากสมการดังกล่าวสามารถวิเคราะห์ราคาคุ้มทุนได้ ราคาคุ้มทุนต่อหน่วยหมายถึงราคาขายต่อกิโลกรัม เมื่อเกษตรกรสามารถทราบจำนวนผลผลิตและค่าใช้จ่ายทั้งหมด โดยที่เกษตรกรไม่มีกำไรและไม่ขาดทุน หรือวิเคราะห์ได้จากสมการดังนี้

$$\text{ราคาคุ้มทุนต่อหน่วย} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่} + \text{ต้นทุนแปรได้ต่อไร่}}{\text{ผลผลิตต่อไร่}}$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.1 ผลตอบแทนจากการปลูกหอมหัวใหญ่ ในพื้นที่ดินเชิงเขา ปีการเพาะปลูก 2525/2526-2527/2528

รายการ	1-5 ไร่			6-10 ไร่			11-20 ไร่		
	2525/2526	2526/2527	2527/2528	2525/2526	2526/2527	2527/2528	2525/2526	2526/2527	2527/2528
1. ราคาที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ (บาท)	2.44	3.89	3.68	2.56	2.26	2.50	-	-	2.50
2. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	3,463	2,671	3,094	4,100	3,575	4,000	-	-	4,000
3. รายได้ต่อไร่ (บาท)	8,449.72	10,390.19	11,385.68	10,496.00	8,079.50	10,000.00	-	-	10,000.00
4. ต้นทุนการปลูกต่อไร่ (บาท)	6,175.24	6,401.57	6,810.47	7,667.93	6,619.93	7,695.67	-	-	6,444.04
5. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ต่อไร่ (ดอกเบี้ยเงินกู้) (บาท)	187.23	160.81	182.63	395.65	308.82	294.71	-	-	389.13
6. กำไรสุทธิ (ขาดทุน) ต่อไร่ (บาท) (3-4-5)	2,087.25	3,827.81	4,392.58	2,432.42	1,150.75	2,009.62	-	-	3,166.83
7. ต้นทุนจากการปลูกแปรได้ต่อไร่ (บาท)	5,859.48	6,039.31	6,401.08	7,136.14	6,091.20	7,349.60	-	-	6,043.65
8. ต้นทุนแปรได้ต่อไร่ (บาท) (5+7)	6,046.71	6,200.12	6,583.71	7,531.79	6,400.02	7,644.31	-	-	6,432.78
9. กำไรส่วนเกินต่อไร่ (บาท) (3-8)	2,403.01	4,190.07	4,801.97	2,964.21	1,679.48	2,355.69	-	-	3,567.22
10. อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (ร้อยละ) (6÷3)	24.70	36.84	38.58	23.17	14.24	20.10	-	-	31.67
11. อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ) (6÷4)	33.80	59.79	64.50	31.72	17.38	26.11	-	-	49.14
12. อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ) (9÷4)	38.91	65.45	70.51	38.66	25.37	30.61	-	-	55.36
13. ต้นทุนการปลูกหอมหัวใหญ่ที่เป็นเงินสดต่อไร่ (บาท)	2,615.54	3,001.99	2,945.94	-	-	-	-	-	-
14. ค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินสดต่อไร่ (บาท) (5+13)	2,802.77	3,162.80	3,128.57	-	-	-	-	-	-
15. กำไรที่เป็นเงินสดต่อไร่ (บาท) (3-14)	5,646.95	7,227.39	8,257.10	-	-	-	-	-	-
16. ราคาคุ้มทุนต่อกิโลกรัม (4+5÷2) หรือ (8+18÷2)	1.83	2.46	2.26	1.97	1.94	2.00	-	-	1.71
17. กำไรส่วนเกินต่อกิโลกรัม (9÷2) (บาท)	0.69	1.57	1.55	0.72	0.47	0.59	-	-	0.89
18. ต้นทุนคงที่ต่อไร่ (บาท)	315.76	362.26	409.39	531.79	528.73	346.07	-	-	400.39
19. ปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุนต่อไร่ (กิโลกรัม) (18÷17)	458	231	264	739	1,125	587	-	-	450

ผลตอบแทนจากการปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขา

1. การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากค่าขาย การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย จากตารางที่ 5.1 มีรายละเอียดดังนี้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 เกษตรกร ขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.44 บาท เกษตรกรมีผลกำไรเฉลี่ย ไร่ละ 2,087.25 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายเท่ากับร้อยละ 24.70 ปีการเพาะปลูก 2526/ 2527 เกษตรกรขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.89 บาท เกษตรกร มีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 3,827.81 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายเท่ากับร้อยละ 36.84 ส่วนปีการ เพาะปลูก 2527/2528 เกษตรกรขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.68 บาท เกษตรกรมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 4,392.58 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายคิดเป็น ร้อยละ 38.58

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6 - 10 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 เกษตรกร ขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ย กิโลกรัมละ 2.56 บาท เกษตรกรมีผลกำไรเฉลี่ย ไร่ละ 2,432.42 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายเท่ากับร้อยละ 23.17 ปีการเพาะปลูก 2526/ 2527 เกษตรกรขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.26 บาท เกษตรกร มีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 1,150.75 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายคิดเป็นร้อยละ 14.24 ส่วนปีการ เพาะปลูก 2527/2528 เกษตรกรขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.50 บาท เกษตรกรมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 2,009.62 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายคิดเป็นร้อยละ 20.10

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11 - 20 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2527/2528 เกษตรกร ขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.50 บาท เกษตรกรมีผลกำไรเฉลี่ย ไร่ละ 3,166.83 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายคิดเป็นร้อยละ 31.67

2. การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ จากตารางที่ 5.1 มีรายละเอียดดังนี้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 เกษตรกร มีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 33.80 และมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูก

เท่ากับร้อยละ 38.91 ซึ่งแสดงว่า ต้นทุนการปลูกทุกๆ 100 บาท มีผลกำไรสุทธิ 33.80 บาท และกำไรส่วนเกิน 38.91 บาท ปีการเพาะปลูก 2526/2527 เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 59.79 และมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับร้อยละ 65.45 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกทุกๆ 100 บาท มีผลกำไรสุทธิ 59.79 บาท และกำไรส่วนเกิน 65.45 บาท ปีการเพาะปลูก 2527/2528 เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 64.50 และมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับร้อยละ 70.51 ซึ่งแสดงว่า ต้นทุนการปลูกทุกๆ 100 บาท มีผลกำไรสุทธิ 64.50 บาท และกำไรส่วนเกิน 70.51 บาท เกษตรกรขนาดเนื้อที่การเพาะปลูก 1 - 5 ไร่ สามารถทำรายได้ให้เกิดกำไรส่วนเกินและสามารถชดเชยต้นทุนคงที่ได้ด้วย

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6 - 10 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 31.72 และมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับร้อยละ 38.66 ซึ่งแสดงว่า ต้นทุนการปลูกทุกๆ 100 บาท มีผลกำไรสุทธิ 31.72 บาท และกำไรส่วนเกิน 38.66 บาท ปีการเพาะปลูก 2526/2527 เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 17.38 และมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับร้อยละ 25.37 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกทุกๆ 100 บาท มีผลกำไรสุทธิ 17.38 บาท และกำไรส่วนเกิน 25.37 บาท ปีการเพาะปลูก 2527/2528 เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 26.11 และมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับร้อยละ 30.61 เกษตรกรขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6 - 10 ไร่ สามารถทำรายได้ให้เกิดกำไรส่วนเกินและสามารถชดเชยต้นทุนคงที่ได้ด้วย

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11 - 20 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2527/2528 เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 49.14 และมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับร้อยละ 55.36 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกทุกๆ 100 บาท มีผลกำไรสุทธิ 49.14 บาท และกำไรส่วนเกิน 55.36 บาท เกษตรกรขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11 - 20 ไร่ นี้ สามารถทำรายได้ให้เกิดกำไรส่วนเกินและสามารถชดเชยต้นทุนคงที่ได้ด้วย

จากการวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจปรากฏผลว่าการปลูกหอมหัวใหญ่ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1-5 ไร่ ได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกสูงกว่าเกษตรกรขนาดเนื้อที่เพาะปลูกขนาดอื่นๆ เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนสามารถเก็บเกี่ยวได้ก่อน

(ปลายเดือนก.พ.) คือ ช่วงที่หอมหัวใหญ่เริ่มออกสู่ตลาดราคาที่เหมาะสมกว่าช่วงที่หอมหัวใหญ่ออกสู่ตลาดมาก

3. การวิเคราะห์รายได้ - ค่าใช้จ่ายในแง่การจ่ายเงินของเกษตรกร การวิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายในแง่การจ่ายเงินของเกษตรกรจากรายที่ 5.1 มีรายละเอียดดังนี้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,802.77 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกหอมหัวใหญ่เฉลี่ยไร่ละ 2,615.54 บาทหรือร้อยละ 93.32 ของค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด เกษตรกรมีกำไรที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยไร่ละ 5,646.95 บาท ปีการเพาะปลูก 2526/2527 เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 3,162.80 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกหอมหัวใหญ่เฉลี่ยไร่ละ 3,001.99 บาทหรือร้อยละ 94.92 ของค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด เกษตรกรมีกำไรที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยไร่ละ 7,227.39 บาท ปีการเพาะปลูก 2527/2528 เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 3,128.57 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกหอมหัวใหญ่เฉลี่ยไร่ละ 2,945.95 บาทหรือร้อยละ 94.16 ของค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด เกษตรกรมีกำไรที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยไร่ละ 8,257.11 บาท

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนของการปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขา

1. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนต่อไร่ จากรายที่ 5.1 มีรายละเอียดดังนี้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 ต้นทุนแปรได้เท่ากับ 1.75 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 2.44 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกิน 0.69 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งนำไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ (ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรและค่าใช้ที่ดิน) 315.76 บาท เกษตรกรจะเริ่มมีกำไรเมื่อขายหอมหัวใหญ่เกินจำนวน 458 กิโลกรัม คือ ปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 458 กิโลกรัม ปีการเพาะปลูก 2526/2527 ต้นทุนแปรได้เท่ากับ 2.32 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 3.89 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกิน 1.57 บาทต่อกิโลกรัม นำไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ 362.26 บาท เกษตรกรจะเริ่มมีกำไรเมื่อขายหอมหัวใหญ่เกินจำนวน 231 กิโลกรัม คือปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 231 กิโลกรัม และปีการเพาะปลูก 2527/2528 ต้นทุนแปรได้เท่ากับ 2.13 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย

3.68 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกิน 1.55 บาทต่อกิโลกรัม นำไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ 409.39 บาท เกษตรกรจะเริ่มมีกำไรเมื่อขายหอมหัวใหญ่เกินจำนวน 264 กิโลกรัม คือปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 264 กิโลกรัม

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6 - 10 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 ต้นทุนแปรได้เท่ากับ 1.84 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 2.56 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกิน 0.72 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งนำไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ (ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรและค่าใช้ที่ดิน) 531.79 บาท เกษตรกรเริ่มมีกำไรเมื่อขายหอมหัวใหญ่เกิน 739 กิโลกรัม คือปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 739 กิโลกรัม ปีการเพาะปลูก 2526/2527 ต้นทุนแปรได้เท่ากับ 1.79 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 2.26 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกิน 0.47 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งนำไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ 528.73 บาท เกษตรกรจะเริ่มมีกำไรเมื่อขายหอมหัวใหญ่เกินจำนวน 1,125 กิโลกรัม คือปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 1,125 กิโลกรัม และปีการเพาะปลูก 2527/2528 ต้นทุนแปรได้เท่ากับ 1.91 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 2.50 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกิน 0.59 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งนำไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ 346.07 บาท เกษตรกรเริ่มมีกำไรเมื่อขายหอมหัวใหญ่เกินจำนวน 587 กิโลกรัม คือปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 587 กิโลกรัม

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11 - 20 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2527/2528 ต้นทุนแปรได้เท่ากับ 1.61 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 2.50 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกิน 0.89 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งนำไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ 400.39 บาท เกษตรกรเริ่มมีกำไรเมื่อขายหอมหัวใหญ่เกินจำนวน 450 กิโลกรัม คือปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 450 กิโลกรัม

2. การวิเคราะห์ราคาคู่มือ การวิเคราะห์ราคาคู่มือจากตารางที่ 5.1 มีรายละเอียดดังนี้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 ราคาคู่มือเท่ากับ 1.83 บาทต่อกิโลกรัม $\frac{(6,046.71+315.76)}{3,463}$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคาคู่มือที่มากที่สุด 1.75 บาทต่อกิโลกรัม หรือร้อยละ 95.04 ของราคาคู่มือ ราคาคู่มือเมื่อเทียบกับราคาขาย 2.44 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรจะมีกำไรต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.61 บาท

ปีการเพาะปลูก 2526/2527 ราคาคุ้มทุนเท่ากับ 2.46 บาทต่อกิโลกรัม $\frac{(6,200.12+362.26)}{2,671}$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคาคุ้มทุนที่มากที่สุดเท่ากับ 2.32 ต่อกิโลกรัม หรือร้อยละ 94.48 ของราคาคุ้มทุน ราคาคุ้มทุนเมื่อเทียบราคาขาย 3.89 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรจะมีกำไรต่อกิโลกรัม 1.43 บาท ปีการเพาะปลูก 2527/2528 ราคาคุ้มทุนเท่ากับ 2.26 บาทต่อกิโลกรัม $\frac{(6,583.71+409.39)}{3,094}$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคาคุ้มทุนที่มากที่สุดเท่ากับ 2.13 บาทต่อกิโลกรัม หรือร้อยละ 94.15 ราคาคุ้มทุนเมื่อเทียบราคาขาย 3.68 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรต่อกิโลกรัม 1.42 บาท แสดงถึงประสิทธิภาพในการปลูกหอมหัวใหญ่ของเกษตรกร อีกทั้งราคาขายจะปรับตัวสูงขึ้นเมื่อผลผลิตต่อไร่ต่ำ จึงทำให้เกษตรกรยังคงมีกำไรจากการปลูกหอมหัวใหญ่

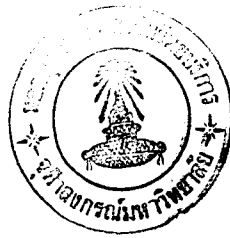
ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6 - 10 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 ราคาคุ้มทุนเท่ากับ 1.97 บาทต่อกิโลกรัม $\frac{(7,531.79+531.79)}{4,100}$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคาคุ้มทุนที่มากที่สุดเท่ากับ 1.84 บาทต่อกิโลกรัมหรือร้อยละ 93.41 ของราคาคุ้มทุน ราคาคุ้มทุนเมื่อเทียบราคาขาย 2.56 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.59 บาท ปีการเพาะปลูก 2526/2527 ราคาคุ้มทุนเท่ากับ 1.94 บาทต่อกิโลกรัม $\frac{(6,400.02+528.73)}{3,575}$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคาคุ้มทุนที่มากที่สุดเท่ากับ 1.79 บาทต่อกิโลกรัม หรือร้อยละ 92.37 ของราคาคุ้มทุน ราคาคุ้มทุนเมื่อเทียบราคาขาย 2.26 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.32 บาท และปีการเพาะปลูก 2527/2528 ราคาคุ้มทุนเท่ากับ 2.00 บาทต่อกิโลกรัม $\frac{(7,644.31+346.07)}{4,000}$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคาคุ้มทุนมากที่สุดเท่ากับ 1.91 บาทต่อกิโลกรัมหรือร้อยละ 95.67 ของราคาคุ้มทุน ราคาคุ้มทุนเมื่อเทียบราคาขาย 2.50 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.50 บาท แสดงถึงประสิทธิภาพในการปลูกหอมหัวใหญ่ของเกษตรกร แต่เกษตรกรขนาดเนื้อที่เพาะปลูกนี้มีกำไรน้อยกว่าขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ เนื่องจากเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในช่วงที่หอมหัวใหญ่ในตลาดมีจำนวนมากและแรงงานที่ใช้เป็นแรงงานจ้างส่วนใหญ่ประสิทธิภาพในการทำงานน้อยกว่าแรงงานตนเอง

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11 - 20 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2527/2528 ราคาคุ้มทุนเท่ากับ 1.71 บาท ต่อกิโลกรัม $\frac{(6,432.78+400.39)}{4,000}$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคาคุ้มทุนที่มากที่สุดเท่ากับ 1.61 บาท หรือร้อยละ 94.14 ของราคาคุ้มทุน ราคาคุ้มทุนเมื่อเทียบราคาขาย 2.50 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.79 บาท

ตารางที่ 5.2 ผลตอบแทนจากการปลูกหอมหัวใหญ่ ในพื้นที่นา ปีการเพาะปลูก 2525/2526-2527/2528

รายการ	1-5 ไร่			6-10 ไร่			11-20 ไร่		
	2525/2526	2526/2527	2527/2528	2525/2526	2526/2527	2527/2528	2525/2526	2526/2527	2527/2528
1. ราคาที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ (บาท)	2.37	2.80	2.50	2.99	3.28	2.96	2.80	3.66	2.50
2. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	3,337	2,999	3,471	3,130	2,666	3,586	2,083	2,962	4,000
3. รายได้ต่อไร่ (บาท)	7,908.69	8,397.20	8,677.50	9,358.70	8,744.48	10,614.56	5,832.40	10,840.92	10,000.00
4. ต้นทุนการปลูกต่อไร่ (บาท)	6,425.78	6,532.71	6,474.47	6,493.91	6,482.72	6,428.93	6,642.98	7,350.63	8,101.64
5. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ต่อไร่ (ดอกเบี้ยเงินกู้) (บาท)	279.77	244.27	263.50	224.20	184.58	243.05	135.42	255.77	281.78
6. กำไรสุทธิ (ขาดทุน) ต่อไร่ (บาท) (3-4-5)	1,203.14	1,620.22	1,939.53	2,640.59	2,077.18	3,942.58	(946)	3,234.52	1,616.58
7. ต้นทุนจากการปลูกแปรได้ต่อไร่ (บาท)	5,961.02	6,077.23	6,015.82	6,044.48	5,998.07	5,978.89	6,144.76	6,931.22	7,667.99
8. ต้นทุนแปรได้ต่อไร่ (บาท) (5+7)	6,240.79	6,321.50	6,279.32	6,268.68	6,182.65	6,221.94	6,280.18	7,186.99	7,949.77
9. กำไรส่วนเกินต่อไร่ (บาท) (3-8)	1,667.90	2,075.70	2,398.18	3,090.02	2,561.83	4,392.56	(447.78)	3,653.93	2,050.23
10. อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (ร้อยละ) (6÷3)	15.21	19.29	22.35	28.22	23.75	37.14	(16.22)	29.84	16.17
11. อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ) (6÷4)	18.72	24.80	29.96	40.66	32.04	61.32	(14.24)	44.00	19.95
12. อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ) (9÷4)	25.96	31.77	37.04	47.58	39.52	68.32	(6.74)	49.71	25.31
13. ต้นทุนการปลูกหอมหัวใหญ่ที่เป็นเงินสดต่อไร่ (บาท)	2,474.31	2,579.10	2,691.23	-	-	-	-	-	-
14. ค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินสดต่อไร่ (บาท) (5+13)	2,754.08	2,823.37	2,954.73	-	-	-	-	-	-
15. กำไรที่เป็นเงินสดต่อไร่ (บาท) (3-14)	5,154.61	5,573.83	5,722.77	-	-	-	-	-	-
16. ราคาคุ้มทุนต่อกิโลกรัม (4+5÷2) หรือ (8+18÷2)	2.01	2.26	1.94	2.15	2.50	1.86	3.25	2.57	2.10
17. กำไรส่วนเกินต่อกิโลกรัม (9÷2) (บาท)	0.50	0.69	0.69	0.99	0.96	1.22	(.21)	1.23	0.51
18. ต้นทุนคงที่ต่อไร่ (บาท)	464.76	455.48	458.65	449.43	484.65	450.04	498.22	419.41	433.51
19. ปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุนต่อไร่ (กิโลกรัม) (18÷17)	930	660	665	454	521	369	-	341	850

ผลตอบแทนจากการปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่นา

1. การวิเคราะห์ผลตอบแทนต่อค่าขาย การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากค่าขายจากตารางที่ 5.2 มีรายละเอียดดังนี้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 เกษตรกรขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.37 บาท เกษตรกรมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 1,203.14 บาทผลตอบแทนจากค่าขายเท่ากับร้อยละ 15.21 ปีการเพาะปลูก 2526/2527 เกษตรกรขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.80 บาท เกษตรกรมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 1,620.22 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายเท่ากับร้อยละ 19.29 และปีการเพาะปลูก 2527/2528 เกษตรกรขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.50 บาท เกษตรกรมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 1,939.53 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายคิดเป็นร้อยละ 22.35

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6 - 10 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 เกษตรกรขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.99 บาท เกษตรกรมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 2,640.59 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายเท่ากับร้อยละ 28.22 ปีการเพาะปลูก 2526/2527 เกษตรกรขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.28 บาท เกษตรกรมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 2,077.18 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายคิดเป็นร้อยละ 23.75 และปีการเพาะปลูก 2527/2528 เกษตรกรขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.96 บาท เกษตรกรมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 3,942.58 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายคิดเป็นร้อยละ 37.14

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11 - 20 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 เกษตรกรขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.80 บาท เกษตรกรมีผลขาดทุนเฉลี่ยไร่ละ 946 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายจึงมีค่าติดลบ คิดเป็นร้อยละ -16.22 ปีการเพาะปลูก 2526/2527 เกษตรกรขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.66 บาท เกษตรกรมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 3,234.52 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายเท่ากับร้อยละ 29.84 และปีการเพาะปลูก 2527/2528 เกษตรกรขายหอมหัวใหญ่ให้พ่อค้าคนกลางในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.50 บาท เกษตรกรมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 1,616.58 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายเท่ากับร้อยละ 16.17

2. การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ จากตารางที่ 5.2 มีรายละเอียดดังนี้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 18.72 และมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับร้อยละ 25.96 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นทุกๆ 100 บาท มีผลกำไรสุทธิ 18.72 บาท และมีกำไรส่วนเกิน 25.96 บาท ปีการเพาะปลูก 2526/2527 เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 24.80 และมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับร้อยละ 31.77 บาท ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นทุกๆ 100 บาทมีผลกำไรสุทธิ 24.80 บาทและมีกำไรส่วนเกิน 31.77 บาท และปีการเพาะปลูก 2526/2527 เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 29.96 บาท และมีกำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับร้อยละ 37.04 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นทุกๆ 100 บาท มีผลกำไรสุทธิ 29.96 บาทและกำไรส่วนเกิน 37.04 บาท เกษตรกรขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ สามารถทำรายได้ให้เกิดกำไรส่วนเกินและสามารถชดเชยต้นทุนคงที่ได้อีกด้วย

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6 - 10 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 40.66 และมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับร้อยละ 47.58 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นทุกๆ 100 บาท มีผลกำไรสุทธิ 40.66 บาท และกำไรส่วนเกิน 47.58 บาท ปีการเพาะปลูก 2526/2527 เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 32.04 และมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับร้อยละ 39.52 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกทุกๆ 100 บาท มีผลกำไรสุทธิ 32.04 บาท และกำไรส่วนเกิน 39.52 บาท และปีการเพาะปลูก 2527/2528 เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 61.32 และมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับร้อยละ 68.32 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกทุกๆ 100 บาท มีผลกำไรสุทธิ 61.32 บาท และกำไรส่วนเกิน 68.32 บาท ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6 - 10 ไร่ สามารถทำรายได้ให้เกิดกำไรส่วนเกินและสามารถชดเชยต้นทุนคงที่ได้ด้วย

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11 - 20 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ -14.24 และมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับร้อยละ -6.74 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นทุกๆ 100 บาท จะไม่มีผลกำไร

สุทธิหรือกำไรส่วนเกินเกิดขึ้น เนื่องจากผลผลิตอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ไม่สามารถทำรายได้ให้เกิดกำไรส่วนเกินและไม่สามารถชดเชยต้นทุนคงที่อีกด้วย สาเหตุเนื่องจากต้นกล้าสำหรับปลูกมีจำนวนน้อยคือปริมาณพันธุ์ที่ใช้ปลูกไม่สัมพันธ์กับพื้นที่ใช้ปลูก ปีการเพาะปลูก 2526/2527 เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 44.00 และมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับร้อยละ 49.71 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นทุกๆ 100 บาท จะมีผลกำไรสุทธิ 44 บาท และกำไรส่วนเกิน 49.71 บาท และปีการเพาะปลูก 2527/2528 เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 19.95 และมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับร้อยละ 25.31 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นทุกๆ 100 บาท จะมีผลกำไรสุทธิ 19.95 บาท และกำไรส่วนเกิน 25.31 บาท

3. การวิเคราะห์รายได้ - ค่าใช้จ่ายในแง่การจ่ายเงินของเกษตรกร การวิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายในแง่การจ่ายเงินของเกษตรกรจากตารางที่ 5.2 มีรายละเอียดดังนี้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,754.08 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกหอมหัวใหญ่เฉลี่ยไร่ละ 2,474.31 บาท หรือร้อยละ 89.84 ของค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด เกษตรกรมีกำไรที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยไร่ละ 5,154.61 บาท ปีการเพาะปลูก 2526/2527 เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,823.37 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกหอมหัวใหญ่เฉลี่ยไร่ละ 2,579.10 บาท หรือร้อยละ 91.35 ของค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด เกษตรกรมีกำไรที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 5,573.83 บาท ปีการเพาะปลูก 2527/2528 เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,954.73 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกหอมหัวใหญ่เฉลี่ยไร่ละ 2,691.23 บาท หรือร้อยละ 91.08 ของค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด เกษตรกรมีกำไรที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยไร่ละ 5,722.77 บาท

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนของการปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่นา

1. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนต่อไร่จากตารางที่ 5.2 มีรายละเอียดดังนี้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 ต้นทุนแปรได้

เท่ากับ 1.87 บาทต่อกิโลกรัมเทียบกับราคาขาย 2.37 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกิน 0.50 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งนำไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ (ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร และค่าใช้ที่ดิน) 464.76 บาท เกษตรกรจะเริ่มมีกำไรเมื่อขายหอมหัวใหญ่เกินจำนวน 930 กิโลกรัม คือปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 930 กิโลกรัม ปีการเพาะปลูก 2526/2527 ต้นทุนแปรได้เท่ากับ 2.11 บาทต่อกิโลกรัมเทียบกับราคาขาย 2.80 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกิน 0.69 บาทต่อกิโลกรัม นำไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ 455.48 บาท เกษตรกรจะเริ่มมีกำไรเมื่อขายหอมหัวใหญ่เกินจำนวน 660 กิโลกรัม คือปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 660 กิโลกรัม และปีการเพาะปลูก 2527/2528 ต้นทุนแปรได้เท่ากับ 1.81 บาทต่อกิโลกรัมเทียบกับราคาขาย 2.50 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกิน 0.69 บาทต่อกิโลกรัม นำไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ 458.65 บาท เกษตรกรจะเริ่มมีกำไรเมื่อขายหอมหัวใหญ่เกิน 665 กิโลกรัม คือปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 665 กิโลกรัม

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6-10 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 ต้นทุนแปรได้

เท่ากับ 2.00 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 2.99 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกิน 0.99 บาทต่อกิโลกรัม นำไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ (ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรและค่าใช้ที่ดิน) 449.43 บาท เกษตรกรจะเริ่มมีกำไรเมื่อขายหอมหัวใหญ่เกิน 454 กิโลกรัม คือปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุน 454 กิโลกรัม ปีการเพาะปลูก 2526/2527 ต้นทุนแปรได้เท่ากับ 2.32 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 3.28 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกิน 0.96 บาทต่อกิโลกรัม นำไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ 484.65 บาท เกษตรกรจะเริ่มมีกำไรเมื่อขายหอมหัวใหญ่เกิน 521 กิโลกรัม คือปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุน 521 กิโลกรัม ปีการเพาะปลูก 2527/2528 ต้นทุนแปรได้เท่ากับ 1.74 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 2.96 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกิน 1.22 บาทต่อกิโลกรัม นำไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ 450.04 บาท เกษตรกรจะเริ่มมีกำไรเมื่อขายหอมหัวใหญ่เกิน 369 กิโลกรัม คือปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุน 369 กิโลกรัม ปริมาณ ณ จุดคุ้มทุนของหอมหัวใหญ่ ปีการเพาะปลูก 2527/2528 ปริมาณต่ำกว่า ปีการเพาะปลูก 2525/2526 และ 2526/2527 เนื่องจากเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการปลูกหอมหัวใหญ่ คือสามารถประหยัดต้นทุนในการปลูกหอมหัวใหญ่

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11-20 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 ต้นทุนแปรได้

เท่ากับ 3.01 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 2.80 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกิน -0.21 บาท คือเกษตรกรไม่สามารถทำรายได้ที่ก่อให้เกิดกำไรส่วนเกินเพื่อชดเชยต้นทุนคงที่

ปีการเพาะปลูก 2526/2527 ต้นทุนแปรได้เท่ากับ 2.43 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 3.66 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกิน 1.23 บาทต่อกิโลกรัม นำไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ 419.41 บาท เกษตรกรจะเริ่มมีกำไรเมื่อขายหอมหัวใหญ่เกิน 341 กิโลกรัม คือปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุน 341 กิโลกรัม และปีการเพาะปลูก 2527/2528 ต้นทุนแปรได้เท่ากับ 1.99 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 2.50 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรส่วนเกินเท่ากับ 0.51 บาท นำไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ 433.51 บาท เกษตรกรจะเริ่มมีกำไรเมื่อขายหอมหัวใหญ่เกิน 850 กิโลกรัม คือปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุน 850 กิโลกรัม ปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุนปีการเพาะปลูก 2526/2527 ปริมาณต่ำกว่าปีการเพาะปลูก 2527/2528 เนื่องจากเกษตรกรสามารถทำรายได้ที่ทำให้เกิดกำไรต่อหน่วยเป็นจำนวนสูงเพื่อไปชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่

2. การวิเคราะห์ราคาคู่มทุน การวิเคราะห์ราคาคู่มทุนจากรายที่ 5.2 มีรายละเอียดดังนี้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 ราคาคู่มทุนเท่ากับ 2.01 บาทต่อกิโลกรัม $\left(\frac{6,240.79+464.76}{3,337}\right)$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคาคู่มทุนที่มากที่สุดเท่ากับ 1.87 บาทต่อกิโลกรัม หรือร้อยละ 93.07 ของราคาคู่มทุน ราคาคู่มทุนเมื่อเทียบกับราคาขาย 2.37 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรจะมีกำไรต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.36 บาท ปีการเพาะปลูก 2526/2527 ราคาคู่มทุนเท่ากับ 2.26 บาทต่อกิโลกรัม $\left(\frac{6,321.50+455.48}{2,999}\right)$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคาคู่มทุนที่มากที่สุดเท่ากับ 2.11 บาทต่อกิโลกรัม หรือร้อยละ 93.28 ของราคาคู่มทุน ราคาคู่มทุนเมื่อเทียบราคาขาย 2.80 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรจะมีกำไรต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.54 บาท ปีการเพาะปลูก 2527/2528 ราคาคู่มทุนเท่ากับ 1.94 บาทต่อกิโลกรัม $\left(\frac{6,279.32+458.65}{3,471}\right)$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคาคู่มทุนที่มากที่สุดเท่ากับ 1.81 บาทต่อกิโลกรัม หรือร้อยละ 93.19 ของราคาคู่มทุน ราคาคู่มทุนเมื่อเทียบราคาขาย 2.50 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรจะมีกำไรต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.56 บาท แสดงถึงประสิทธิภาพในการปลูกหอมหัวใหญ่ของเกษตรกรจึงทำให้เกษตรกรยังคงมีกำไรอยู่ แม้ราคาขายหอมหัวใหญ่และกำไรจากการปลูกหอมหัวใหญ่ต่ำกว่าเกษตรกรที่ปลูกในพื้นที่ดินเชิงเขา

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6 - 10 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 ราคาคู่มทุนเท่ากับ 2.15 บาทต่อกิโลกรัม $\left(\frac{6,268.68+449.43}{3,130}\right)$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนส่วนของราคาคู่มทุน

ที่มากที่สุดเท่ากับ 2.00 บาทต่อกิโลกรัม หรือร้อยละ 93.31 ของราคาคຸ້ມທຸນ ราคาคຸ້ມທຸນเมื่อเทียบราคาขาย 2.99 บาท เกษตรกรจะมีกำไรต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.84 บาท ปีการเพาะปลูก 2526/2527 ราคาคຸ້ມທຸນเท่ากับ 2.50 บาทต่อกิโลกรัม $\left(\frac{6,182.65+484.65}{2,666}\right)$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคาคຸ້ມທຸນที่มากที่สุดเท่ากับ 2.32 บาทต่อกิโลกรัม หรือร้อยละ 92.73 ของราคาคຸ້ມທຸນ ราคาคຸ້ມທຸນเมื่อเทียบราคาขาย 3.28 บาท เกษตรกรจะมีกำไรต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.78 บาท ปีการเพาะปลูก 2527/2528 ราคาคຸ້ມທຸນเท่ากับ 1.86 บาทต่อกิโลกรัม $\left(\frac{6,221.94+450.04}{3,586}\right)$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคาคຸ້ມທຸນที่มากที่สุดเท่ากับ 1.74 หรือร้อยละ 93.25 ของราคาคຸ້ມທຸນ ราคาคຸ້ມທຸນเมื่อเทียบราคาขาย 2.96 บาท เกษตรกรจะมีกำไรต่อกิโลกรัมเท่ากับ 1.10 บาท แสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการด้านตลาดของเกษตรกรในพื้นที่สามารถจำหน่ายหอมหัวใหญ่ได้ในราคาที่สูงกว่าเกษตรกรที่ปลูกในพื้นที่ที่ดินเชิงเขาแม้ว่าต้นทุนของหอมหัวใหญ่ต่อกิโลกรัมในที่เชิงเขาต่ำกว่าในพื้นที่ก็ตาม

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11 - 20 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2525/2526 ราคาคຸ້ມທຸນเท่ากับ 3.25 บาทต่อกิโลกรัม $\left(\frac{6,280.18+498.22}{2,083}\right)$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคาคຸ້ມທຸນที่มากที่สุดเท่ากับ 3.01 บาทต่อกิโลกรัม หรือร้อยละ 92.65 ของราคาคຸ້ມທຸນ ราคาคຸ້ມທຸນเมื่อเทียบกับราคาขาย 2.80 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรจะขาดทุนต่อกิโลกรัม เท่ากับ -0.45 บาท ปีการเพาะปลูก 2526/2527 ราคาคຸ້ມທຸນเท่ากับ 2.57 บาทต่อกิโลกรัม $\left(\frac{7,186.99+419.41}{2,962}\right)$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคาคຸ້ມທຸນที่มากที่สุดเท่ากับ 2.43 บาทต่อกิโลกรัม หรือเท่ากับร้อยละ 94.49 ของราคาคຸ້ມທຸນ ราคาคຸ້ມທຸນเมื่อเทียบกับราคาขาย 3.66 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรต่อกิโลกรัมเท่ากับ 1.09 บาท ปีการเพาะปลูก 2527/2528 ราคาคຸ້ມທຸນเท่ากับ 2.10 บาทต่อกิโลกรัม $\left(\frac{7,949.77+433.51}{4,000}\right)$ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนราคาคຸ້ມທຸນที่มากที่สุดเท่ากับ 1.99 บาทต่อกิโลกรัมหรือร้อยละ 94.83 ของราคาคຸ້ມທຸນ ราคาคຸ້ມທຸນเมื่อเทียบราคาขาย 2.50 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรมีกำไรต่อกิโลกรัม เท่ากับ 0.40 บาท ขนาดเนื้อที่การเพาะปลูก 11 - 20 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2525/2526 ประสพผลขาดทุนเพราะจำนวนพันธุ์ที่ใช้จำนวนน้อยกว่าปกติแต่ใช้พื้นที่ในการเพาะปลูกมาก ผลผลิตที่ได้น้อย ส่วนปีการเพาะปลูก 2526/2527 มีกำไรต่อกิโลกรัมเท่ากับ 1.09 บาท เนื่องจากสามารถจำหน่ายหอมหัวใหญ่ได้ในราคาสูง

ผลแตกต่างในการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการปลูกหอมหัวใหญ่ในภาคเหนือ

1. การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากค่าขาย (แผนภูมิที่ 5.1 5.2 และ 5.3)

1.1 การปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขาขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2525/2526 2526/2527 และ 2527/2528 มีผลตอบแทนต่อค่าขายเท่ากับ ร้อยละ 24.70 36.84 และ 38.58 ตามลำดับ แต่ในพื้นที่นามีผลตอบแทนต่อค่าขายเท่ากับ ร้อยละ 15.21 19.29 และ 22.35 ตามลำดับ ในพื้นที่เชิงเขาให้ผลตอบแทนต่อค่าขายสูงกว่าในพื้นที่นา

1.2 การปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขาขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6 - 10 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2525/2526 2526/2527 และ 2527/2528 มีผลตอบแทนต่อค่าขายร้อยละ 23.17 14.24 และ 20.10 ตามลำดับ แต่ในพื้นที่นามีผลตอบแทนต่อค่าขายเท่ากับร้อยละ 28.22 23.75 และ 37.14 ตามลำดับ ในพื้นที่นาให้ผลตอบแทนต่อค่าขายสูงกว่าในพื้นที่ดินเชิงเขา

1.3 การปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขาขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11 - 20 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2527/2528 มีผลตอบแทนต่อค่าขายร้อยละ 31.67 แต่ในพื้นที่นามีผลตอบแทนต่อค่าขายร้อยละ 16.17 และในปีการเพาะปลูก 2525/2526 2526/2527 มีผลตอบแทนต่อค่าขายในพื้นที่นาร้อยละ (16.22) และ 29.84 ตามลำดับ ในพื้นที่ดินเชิงเขาให้ผลตอบแทนต่อค่าขายสูงกว่าในพื้นที่นา

2. การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ (แผนภูมิที่ 5.4 5.5 5.6 5.7 5.8 และ 5.9)

2.1 การปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขาขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2525/2526 ผลผลิตต่อไร่สูง แต่ผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกต่ำกว่าปีการเพาะปลูก 2526/2527 และปีการเพาะปลูก 2527/2528 ซึ่งมีผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่าปี 2525/2526 แต่ราคาขายหอมหัวใหญ่สูงกว่าปีการเพาะปลูก 2525/2526 ส่วนการปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่นา ปีการเพาะปลูก 2527/2528 ผลผลิตต่อไร่สูงและมีอัตราผลตอบแทนและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกสูงกว่าปี 2525/2526 และ 2526/2527

การปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขามีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกสูงกว่าในพื้นที่นาขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่เท่ากัน เช่นปีการเพาะปลูก 2525/2526 ในพื้นที่ดินเชิงเขามีอัตราผลตอบแทนและอัตรากำไรส่วนเกินต่อ

ต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 33.80 และ 38.91 ตามลำดับ แต่ในพื้นที่นาคิดเป็นร้อยละ 18.72 และ 25.96 ตามลำดับ เนื่องจากการปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขาสามารถประหยัดต้นทุนแปรได้ และสามารถจำหน่ายหอมหัวใหญ่ได้ในราคาสูงกว่าพื้นที่นา ส่วนปีการเพาะปลูก 2526/2527 ในพื้นที่ดินเชิงเขา มีอัตราผลตอบแทนและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูก คิดเป็นร้อยละ 59.79 และ 65.45 ตามลำดับ แต่ในพื้นที่นาคิดเป็นร้อยละ 24.80 และ 31.77 ตามลำดับ ผลต่างที่เกิดขึ้นเนื่องจากการปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขาในปีการเพาะปลูกนี้สามารถจำหน่ายหอมหัวใหญ่ได้ในราคาสูงกว่าในพื้นที่นามาก แต่ประสิทธิภาพในการปลูกหอมหัวใหญ่ใกล้เคียงกัน และปีการเพาะปลูก 2527/2528 ในพื้นที่ดินเชิงเขา มีอัตราผลตอบแทนและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 64.50 และ 70.51 ตามลำดับ แต่ในพื้นที่นาคิดเป็นร้อยละ 29.96 และ 37.04 ตามลำดับ ผลต่างเกิดขึ้นเนื่องจากราคาจำหน่ายหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขาสูงกว่าในพื้นที่นา แต่ประสิทธิภาพในการปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขาค่อนข้างดีกว่าในพื้นที่นา

2.2 การปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขา ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6-10 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2525/2526 ได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกสูงกว่าปีการเพาะปลูก 2526/2527 และ 2527/2528 เนื่องจากผลผลิตต่อไร่สูง แต่ราคาขายหอมหัวใหญ่ใกล้เคียงกันเพราะขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6-10 ไร่ นี้ เกษตรกรเก็บเกี่ยวหอมหัวใหญ่ออกสู่ตลาดมาก ส่วนการปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่นา ปีการเพาะปลูก 2527/2528 ได้รับอัตราผลตอบแทนและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกสูงกว่าปีการเพาะปลูก 2525/2526 และ 2526/2527 เนื่องจากผลผลิตต่อไร่สูง แม้ราคาจำหน่ายหอมหัวใหญ่จะต่ำกว่า

อัตราผลตอบแทนและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกในพื้นที่นาสูงกว่าในพื้นที่ดินเชิงเขาในขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6-10 ไร่ เท่ากัน เช่น ปีการเพาะปลูก 2525/2526 ในพื้นที่ดินเชิงเขา มีอัตราผลตอบแทนและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 31.72 และ 38.66 ตามลำดับ แต่ในพื้นที่นามีอัตราผลตอบแทนและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกเท่ากับ 40.66 และ 47.58 ตามลำดับ ผลแตกต่างเกิดขึ้นเนื่องจากหอมหัวใหญ่ในพื้นที่นาสามารถจำหน่ายได้ในราคาสูงกว่า แต่ประสิทธิภาพในการปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่นาค่อนข้างดีกว่าพื้นที่ดินเชิงเขา ส่วนปีการเพาะปลูก 2526/2527 ในพื้นที่ดินเชิงเขา มีอัตราผลตอบแทนและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 17.38 และ 25.37 ตามลำดับ ส่วนในพื้นที่นาคิดเป็นร้อยละ 32.04

และ 39.52 ผลแตกต่างเกิดขึ้นเนื่องจากราคาในการจำหน่ายหอมหัวใหญ่ในพื้นที่นาสูงกว่าในพื้นที่ดินเชิงเขา เพราะทั้ง 2 พื้นที่เกี่ยวเกี่ยวผลผลิตใกล้เคียงกัน ทั้ง ๆ ที่ประสิทธิภาพในการปลูกในพื้นที่ดินเชิงเขาจะดีกว่าพื้นที่นาก็ตาม และปีการเพาะปลูก 2527/2528 หอมหัวใหญ่ที่ปลูกในพื้นที่ดินเชิงเขามีอัตราผลตอบแทนและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 26.11 และ 30.61 แต่ในพื้นที่นาคิดเป็นร้อยละ 61.32 และ 68.32 ผลแตกต่างเป็นจำนวนมากเนื่องจากการปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่นามีประสิทธิภาพในการปลูก และราคาที่จำหน่ายหอมหัวใหญ่สูงกว่าในพื้นที่เชิงเขา เพราะการจัดการในด้านการตลาดดีกว่าที่พื้นที่ดินเชิงเขา

2.3 การปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่นา ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11-20 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2526/2527 มีอัตราผลตอบแทนและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกสูงกว่าปีการเพาะปลูก 2527/2528 และ 2525/2526 เนื่องจากเกษตรกรสามารถจำหน่ายหอมหัวใหญ่ได้ราคาสูง

อัตราผลตอบแทนและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกในพื้นที่ดินเชิงเขาสูงกว่าในพื้นที่นา ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11-20 ไร่ เท่ากัน ปีการเพาะปลูก 2527/2528 ในพื้นที่ดินเชิงเขามีผลตอบแทนและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกคิดเป็นร้อยละ 49.14 และ 55.36 ตามลำดับ แต่ในพื้นที่นาคิดเป็นร้อยละ 19.95 และ 25.31 ตามลำดับ เนื่องจากประสิทธิภาพการปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขาดีกว่าพื้นที่นา เพราะสามารถประหยัดต้นทุนได้มากกว่า

3. การวิเคราะห์รายได้-ค่าใช้จ่ายในแง่การจ่ายเงินของเกษตรกร (แผนภูมิที่ 5.10)

การปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขา ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1-5 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2527/2528 มีกำไรที่เป็นตัวเงินมากกว่า ปีการเพาะปลูก 2525/2526 และ 2526/2527 เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนเกี่ยวเกี่ยวปลายเดือนกุมภาพันธ์และขายได้ราคาสูงมาก เพราะพ่อค้าคนกลางคาดว่าปี 2527/2528 ราคาหอมหัวใหญ่จะแพงกว่าทุกปีที่ผ่านมา เนื่องจากรัฐบาลจำกัดเมล็ดพันธุ์ที่สั่งซื้อจากต่างประเทศ ส่วนการปลูกในพื้นที่นาปีการเพาะปลูก 2527/2528 มีกำไรที่เป็นตัวเงินมากกว่าปีการเพาะปลูก 2525/2526 และ 2526/2527 เนื่องจากเกษตรกรมีผลผลิตต่อไร่สูงทำให้เกษตรกรมีรายได้มากกว่า แม้อาชาขายต่อกิโลกรัมจะต่ำกว่าปีการเพาะปลูก 2526/2527

การปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขา มีกำไรที่เป็นตัวเงินสดมากกว่าการปลูกในพื้นที่นา เช่นปีการเพาะปลูก 2525/2526 ในพื้นที่ดินเชิงเขา มีกำไรที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยร้อยละ

5,647.49 บาท แต่ในพื้นที่นาเฉลี่ยไร่ละ 5,154.61 บาท ส่วนปีการเพาะปลูก 2526/2527 ในพื้นที่ดินเชิงเขามีกำไรที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยไร่ละ 7,227.39 บาท แต่ในพื้นที่นามีกำไรที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยไร่ละ 5,573.83 บาท และปีการเพาะปลูก 2527/2528 ในพื้นที่ดินเชิงเขามีกำไรที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยไร่ละ 8,257.11 บาท แต่ในพื้นที่นาเฉลี่ยไร่ละ 5,722.77 บาท เนื่องจากในพื้นที่ดินเชิงเขาสามารถเก็บเกี่ยวได้ก่อนในพื้นที่นาโดยเฉพาะเกษตรกรอำเภอสันป่าตอง ทำให้จำหน่ายได้ในราคาที่สูงกว่าเพราะหอมหัวใหญ่ยังไม่ออกสู่ตลาดมากนัก

ผลแตกต่างในการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนของการปลูกหอมหัวใหญ่ในภาคเหนือ

1. การปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขาขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2526/2527 ปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคุ้มทุนเพียง 231 กิโลกรัม แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรเริ่มมีกำไรเมื่อจำหน่ายหอมหัวใหญ่ได้ 232 กิโลกรัม ปริมาณ ณ จุดคุ้มทุนต่ำกว่าปีการเพาะปลูก 2525/2526 และ 2527/2528 เนื่องจากกำไรส่วนเกินต่อหน่วยที่นำไปชดเชยต้นทุนคงที่มีจำนวนมากกว่า เพราะเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการจัดการตลาดได้ดีกว่า คือเกษตรกรสามารถขายได้ราคาดีกว่า ไม่ใช่เกิดจากประสิทธิภาพในการผลิต แต่ในพื้นที่นาปริมาณ ณ จุดคุ้มทุนปีการเพาะปลูก 2526/2527 ต่ำกว่าปีการเพาะปลูก 2525/2526 และ 2527/2528 เนื่องจากเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการจัดการด้านตลาด

สำหรับขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ในพื้นที่ดินเชิงเขาปริมาณ ณ จุดคุ้มทุนต่ำกว่าในพื้นที่นาเนื่องจากมีประสิทธิภาพการจัดการด้านตลาดคือสามารถทำรายได้ที่ทำให้เกิดกำไรส่วนเกินต่อหน่วยเป็นจำนวนสูงกว่าเพื่อนำไปชดเชยต้นทุนคงที่ ประกอบกับต้นทุนคงที่ในพื้นที่ดินเชิงเขาต่ำกว่าในพื้นที่นา

ส่วนราคาคู่ทุนในพื้นที่ดินเชิงเขา ปีการเพาะปลูก 2525/2526 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.83 บาทซึ่งต่ำกว่าปีการเพาะปลูก 2526/2527 และ 2527/2528 ซึ่งมีราคาคู่ทุนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.46 บาท และ 2.26 บาทตามลำดับ แต่ในพื้นที่นาปีการเพาะปลูก 2527/2528 ราคาคู่ทุนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.94 บาท ซึ่งต่ำกว่าปีการเพาะปลูก 2525/2526 2526/2527 ซึ่งมีราคาคู่ทุนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.01 บาท และ 2.26 บาทตามลำดับ

2. การปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขา ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6 - 10 ไร่

ปีการเพาะปลูก 2527/2528 ปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคຸ້ມທຸນเพียง 587 กิโลกรัม ซึ่งต่ำกว่าปีการเพาะปลูก 2525/2526 และ 2526/2527 เนื่องจากต้นทุนคงที่ต่ำกว่าปีการเพาะปลูก 2525/2526 2526/2527 แต่ในพื้นที่นาปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคຸ້ມທຸນ ปีการเพาะปลูก 2527/2528 ต่ำกว่าปีการเพาะปลูก 2525/2526 และ 2526/2527 เนื่องจากเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการปลูกหอมหัวใหญ่

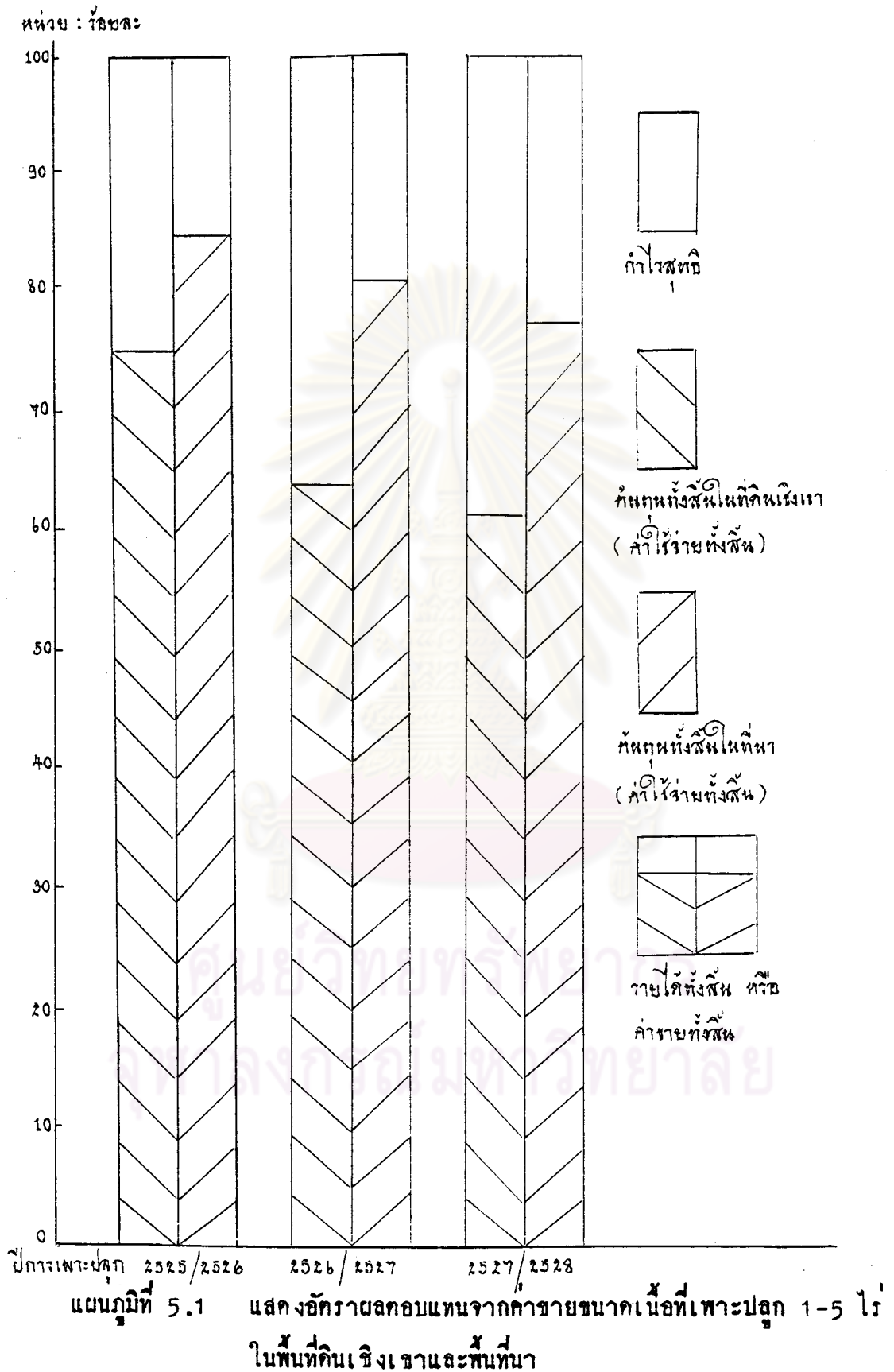
การปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่นา ปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคຸ້ມທຸນต่ำกว่าพื้นที่ดินเชิงเขา ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6 - 10 ไร่เท่ากัน เพราะมีประสิทธิภาพในการจัดการด้านการตลาดได้ดีกว่าคือสามารถหารายได้ที่ก่อให้เกิดกำไรส่วนเกินต่อหน่วยเป็นจำนวนสูงเพื่อชดเชยต้นทุนคงที่

ส่วนราคาคຸ້ມທຸນในพื้นที่เชิงเขา ปีการเพาะปลูก 2526/2527 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.94 บาท ซึ่งต่ำกว่าปีการเพาะปลูก 2525/2526 และ 2527/2528 ซึ่งมีราคาคຸ້ມທຸນเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.97 บาท และ 2.00 บาทตามลำดับ แต่ในพื้นที่นาปีการเพาะปลูก 2527/2528 ราคาคຸ້ມທຸນเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.86 บาท ซึ่งต่ำกว่าปีการเพาะปลูก 2525/2526 และ 2526/2527 ซึ่งมีราคาคຸ້ມທຸນเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.15 บาท และ 2.50 บาทตามลำดับ

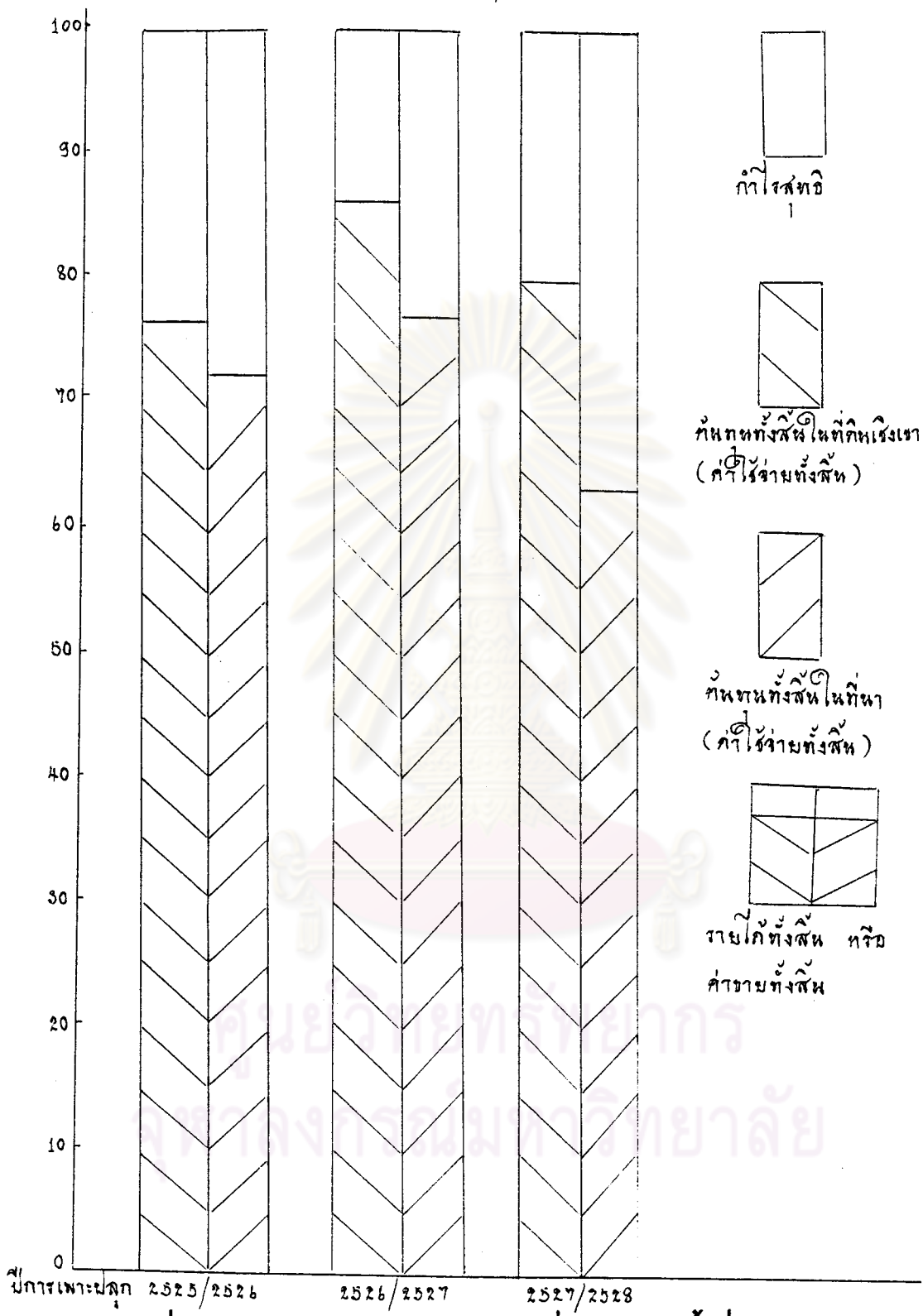
3. การปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่ดินเชิงเขา ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11 - 20 ไร่ ปีการเพาะปลูก 2527/2528 ปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคຸ້ມທຸນ 450 กิโลกรัม แต่ในพื้นที่นา ปริมาณหอมหัวใหญ่ ณ จุดคຸ້ມທຸນ 850 กิโลกรัม แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการปลูกหอมหัวใหญ่ของพื้นที่ดินเชิงเขา เพราะสามารถประหยัดต้นทุนได้ดีกว่าพื้นที่นา

ราคาคຸ້ມທຸນในพื้นที่เชิงเขา ปีการเพาะปลูก 2527/2528 กิโลกรัมละ 1.71 บาท แต่ในพื้นที่นากิโลกรัมละ 2.10 บาท

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกหอมหัวใหญ่ และจุดคຸ້ມທຸນจะเห็นว่าขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่ การปลูกในพื้นที่ดินเชิงเขาคือดีกว่าพื้นที่นา แต่ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6 - 10 ไร่ การปลูกในพื้นที่นาคือดีกว่าพื้นที่เชิงเขา ส่วนขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11 - 20 ไร่ การปลูกในพื้นที่เชิงเขาคือดีกว่าพื้นที่นา

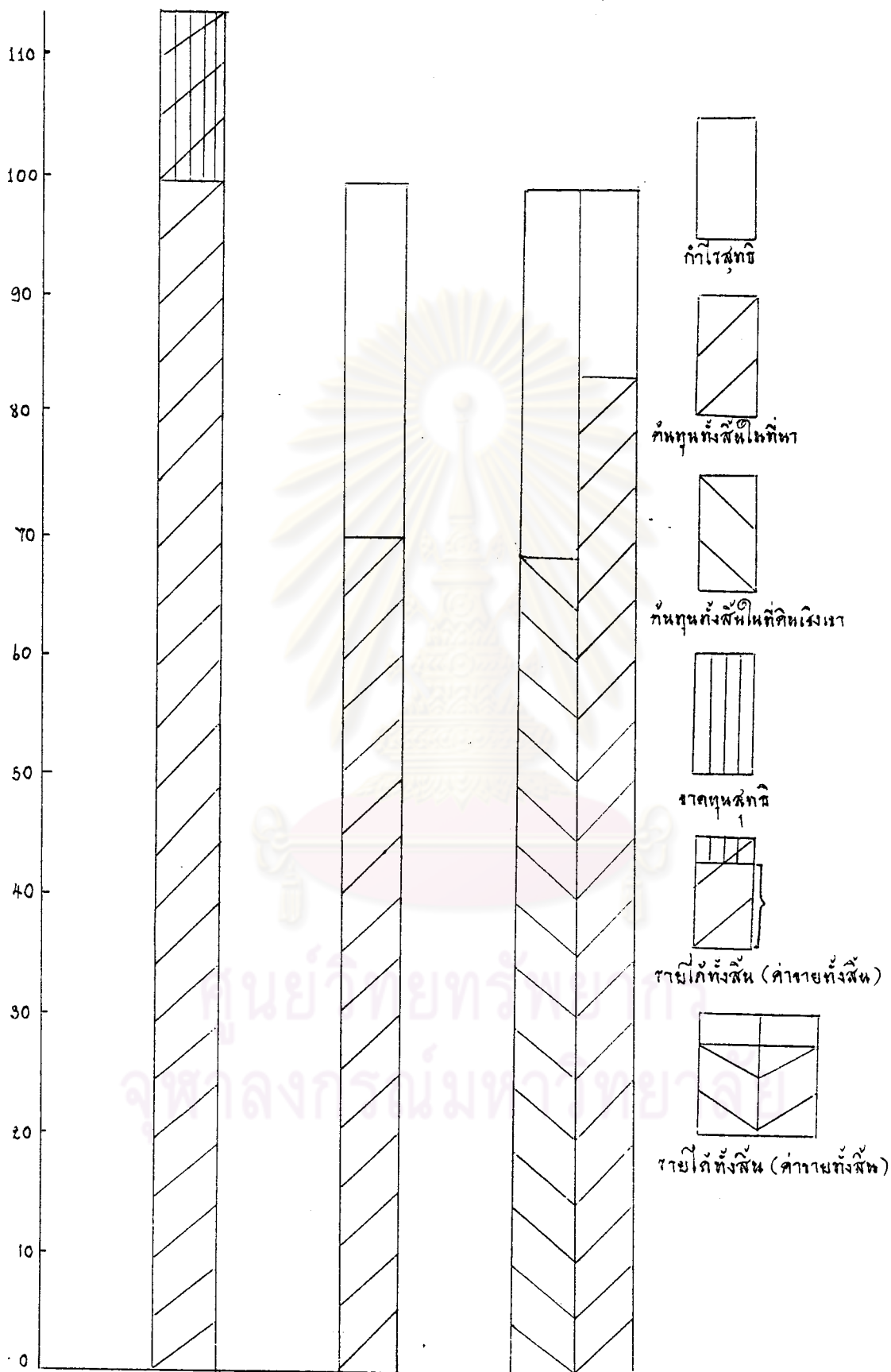

หน่วย: ร้อยละ

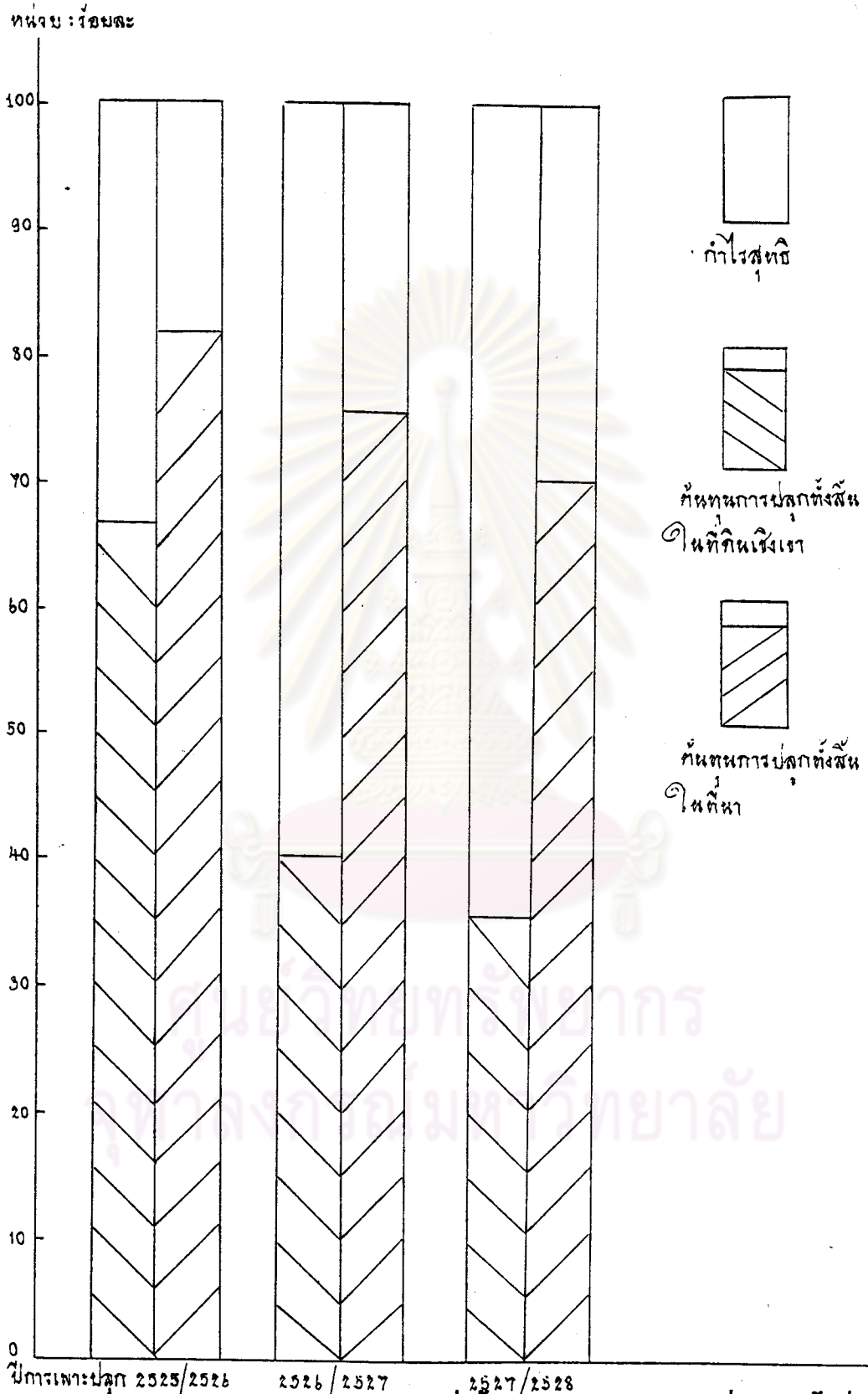

แผนภูมิที่ 5.2 แสดงอัตราผลตอบแทนจากค้าขายขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6-10 ไร่ ในพื้นที่ดินเชิงเขาและพื้นที่นา

หน่วย: ร้อยละ

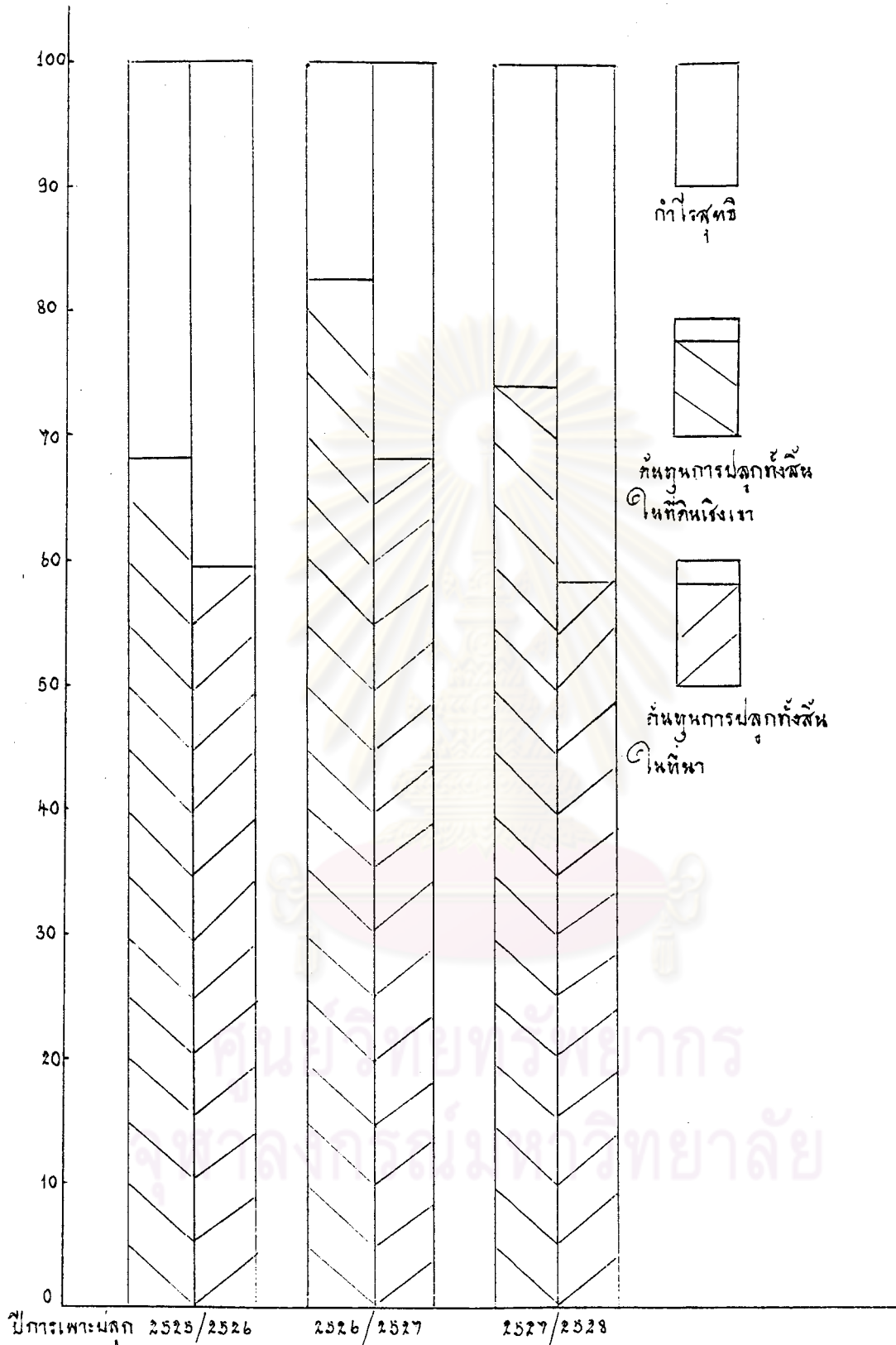
ปีการเพาะปลูก 2525/2526 2526/2527 2527/2528
 แผนภูมิที่ 5.3 แสดงอัตรายอดคอมแทนจากค่าขายขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11-20 ไร่
 ในพื้นที่คนเมืองเราและพื้นที่นา

แผนภูมิที่ 5.4 แสดงอัตรารวมของพื้นที่การปลูกหอมหัวใหญ่ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1-5 ไร่ในพื้นที่ดินเชิงเขาและพื้นที่นา

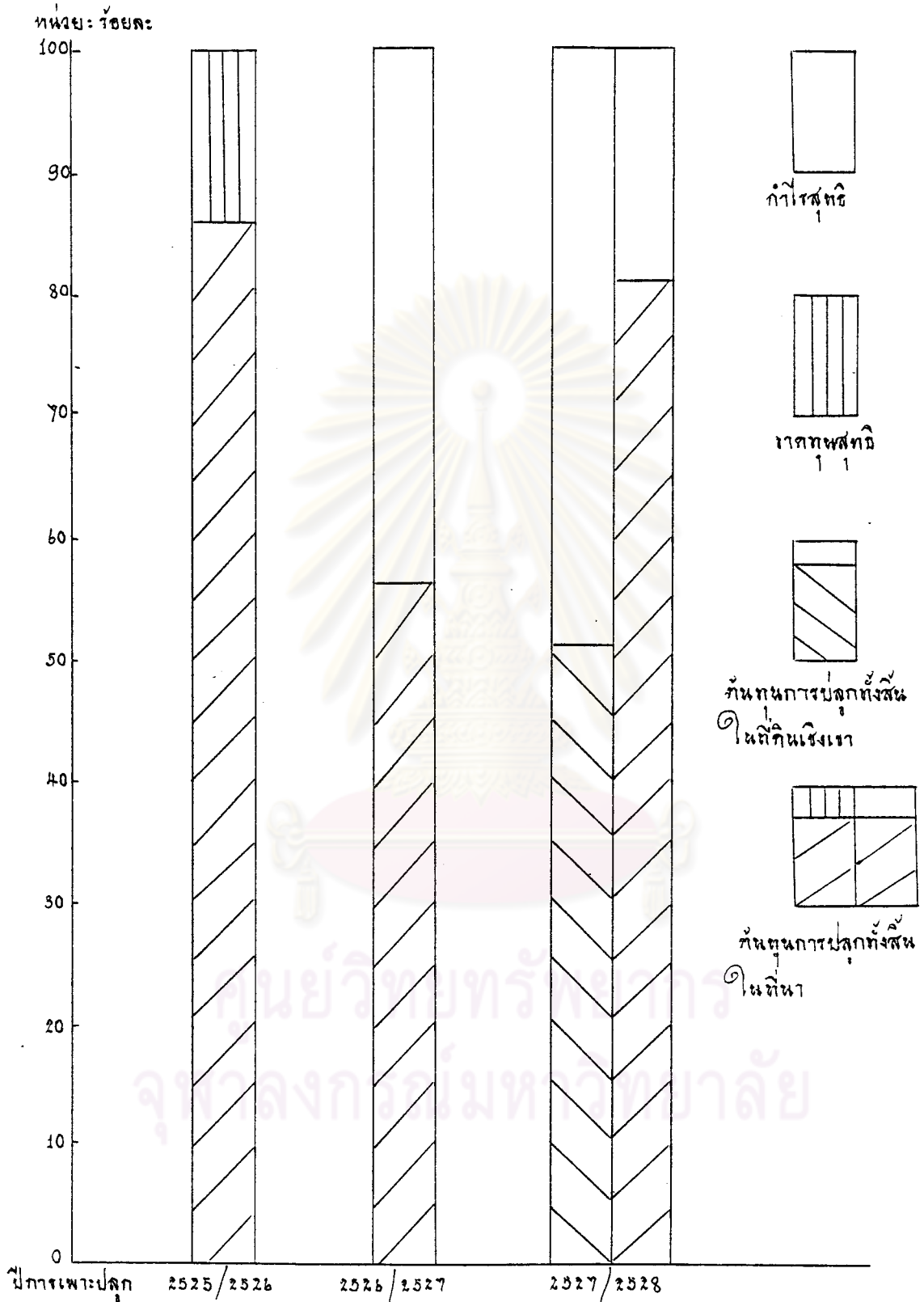

หน่วย : ไร่/ชด

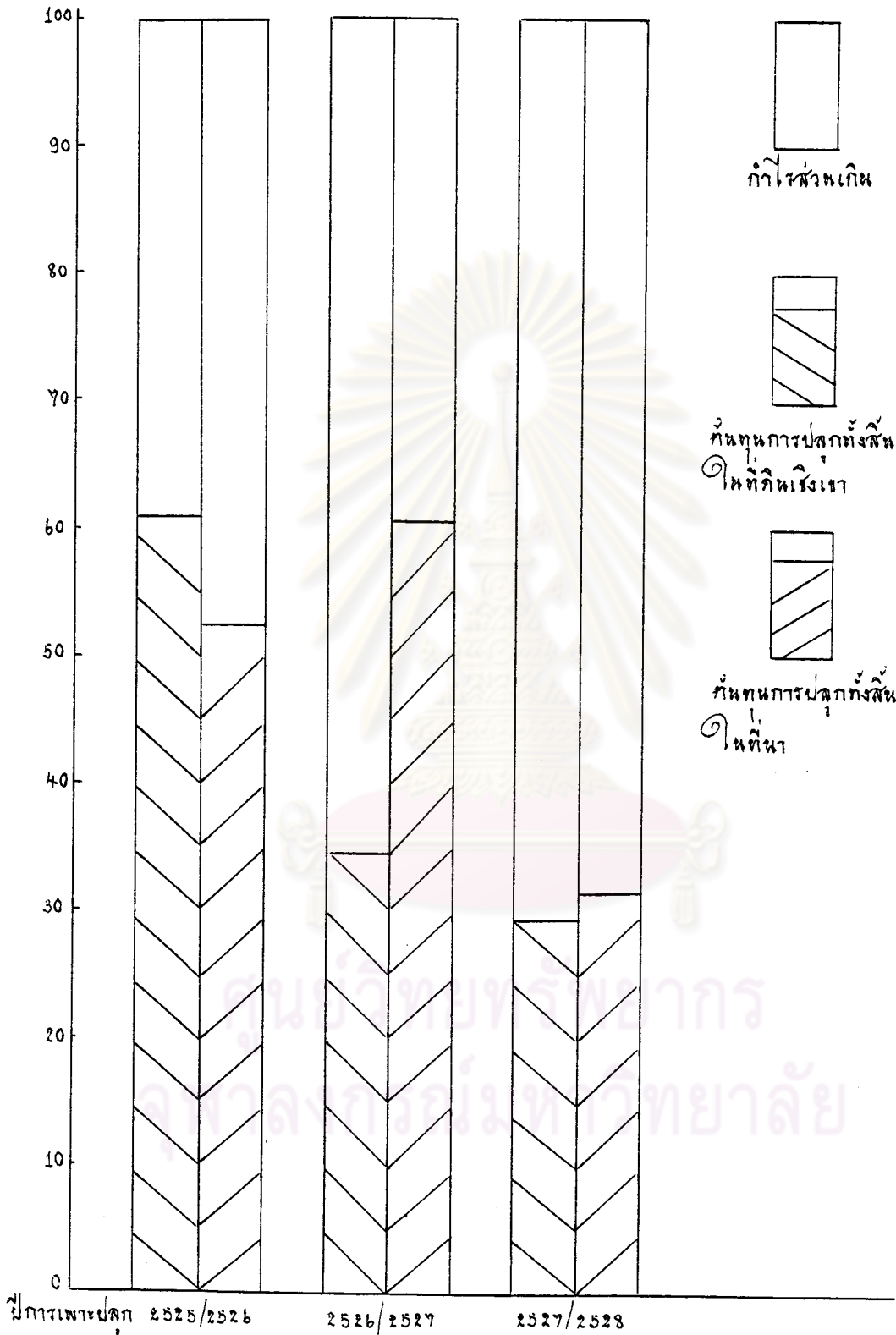
แผนภูมิที่ 5.5

แสดงอัตรายลคอมแทนต่อต้นทุนการปลูกหอมหัวใหญ่ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6-10 ไร่ในพื้นที่ดินเชิงเขาและพื้นที่นา

แผนภูมิที่ 5.6 แสดงอัตรารายลดทดแทนต่อต้นทุนการปลูกหอมหัวใหญ่ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11-20 ไร่ในพื้นที่ดินเชิงเขาและพื้นที่นา

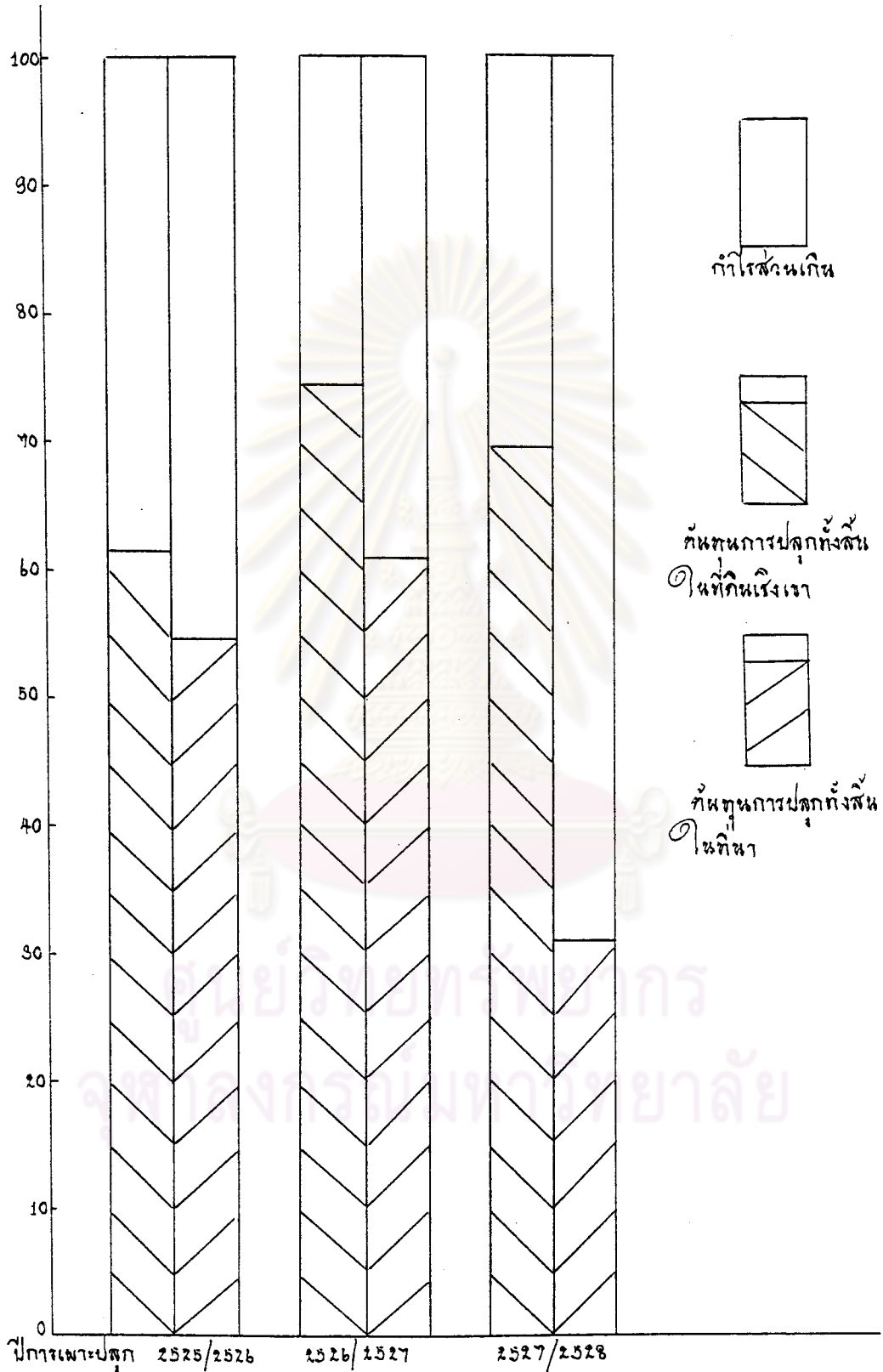
หน่วย: ไร่/ชด

แผนภูมิที่ 5.7

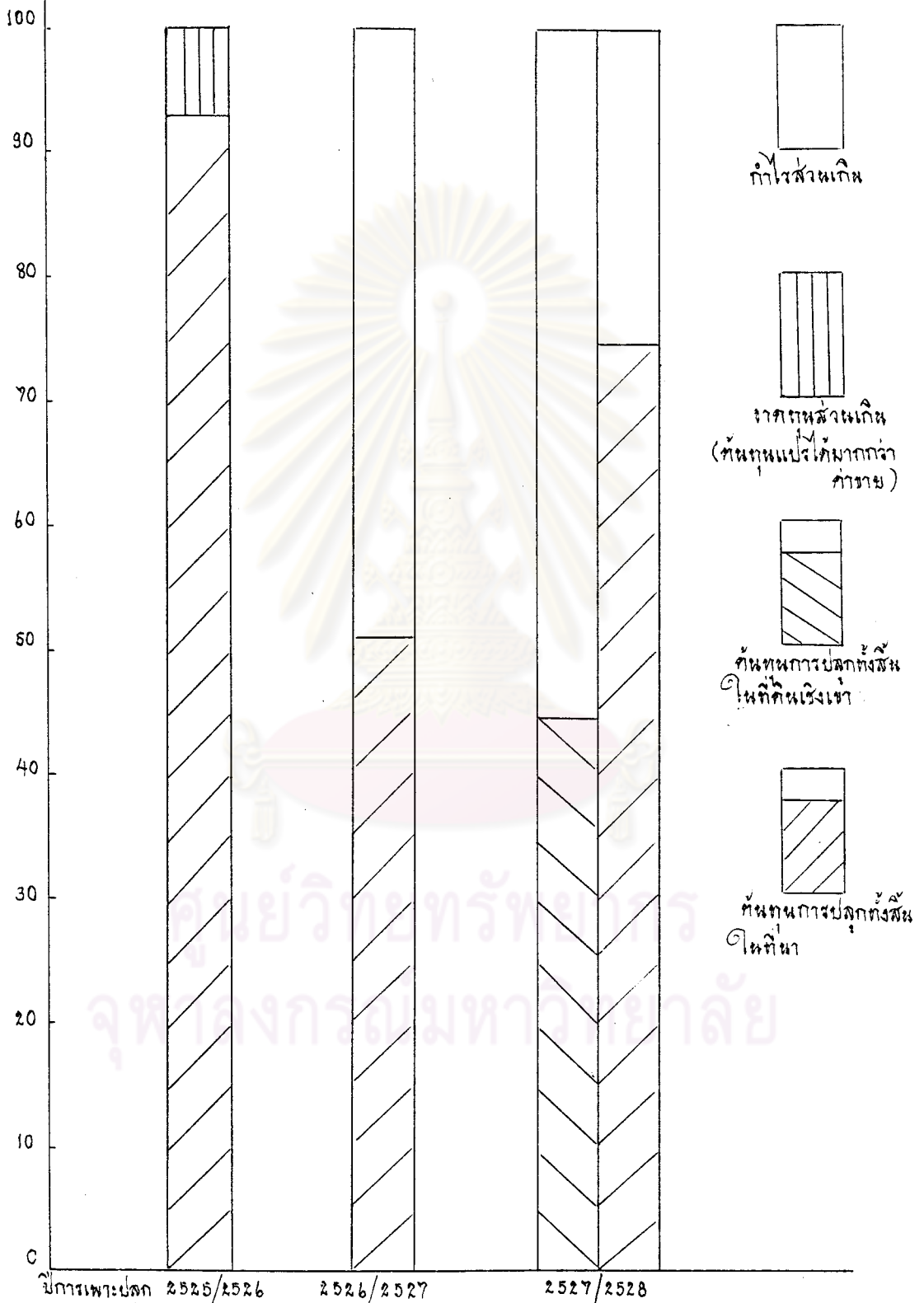
แสดงอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกหอมหัวใหญ่ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1-5 ไร่ในพื้นที่ดินเชิงเขาและพื้นนา

หน่วย : ไร่/บด

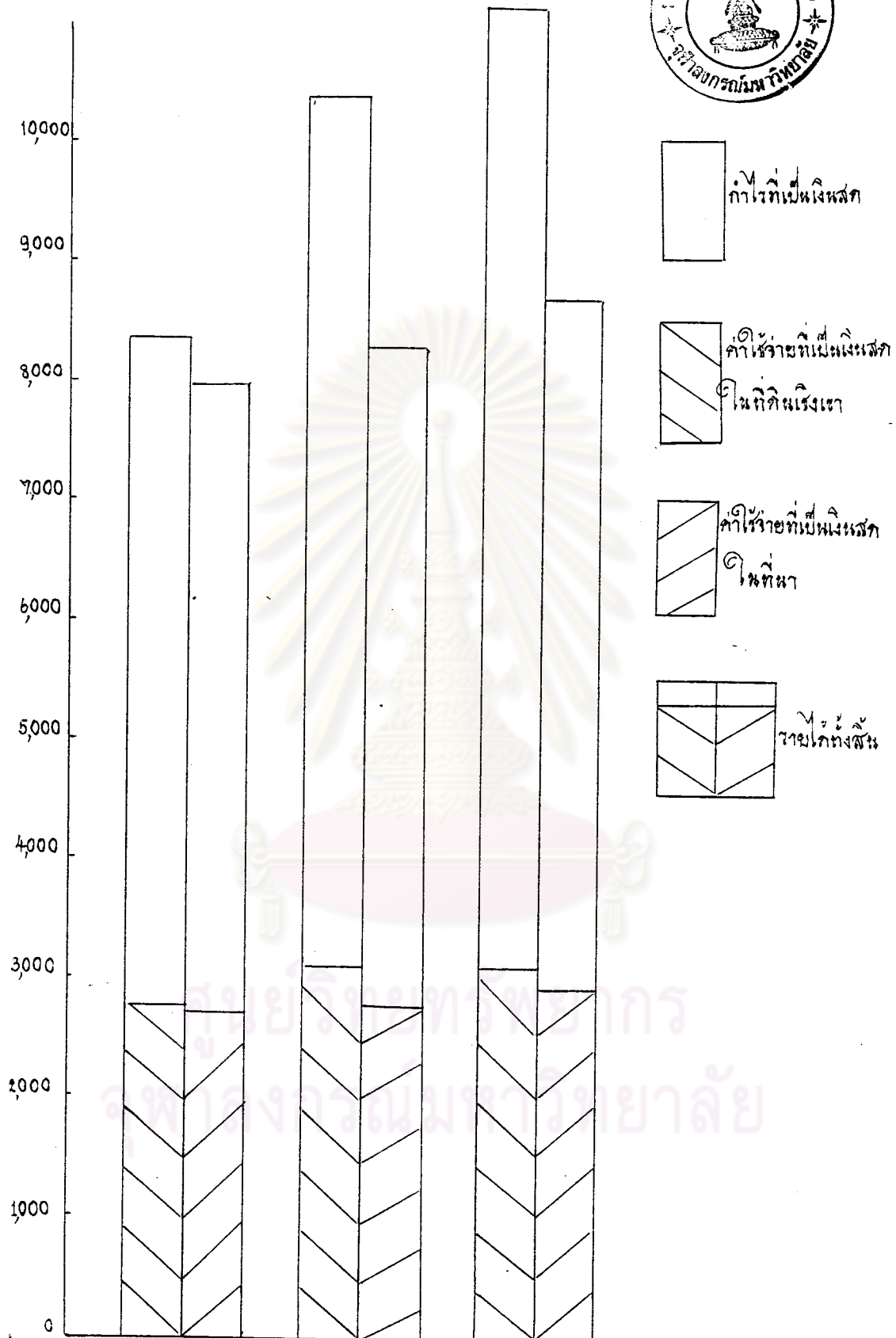

แผนภูมิที่ 5.8 แสดงอัตรากาวโรสส่วนเกินต่อก้นท่อนการปลูกหอมหัวใหญ่ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 6-10 ไร่ในพื้นที่ดินเชิงเขาและพื้นที่นา

หน่วย: ร้อยละ

แผนภูมิที่ 5.9 แสดงอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกหอมหัวใหญ่ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 11-20 ไร่ในพื้นที่ดินเชิงเขาและพื้นที่นา

ปีการเพาะปลูก 2525/2526 2526/2527 2527/2528
 แผนภูมิที่ 5.10 แสดงผลตอบแทนในแง่การจ่ายเงินของเกษตรกร ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก
 1-5 ไร่ในพื้นที่ดินเชิงเขาและพื้นที่นา